

Valikaine: **Usundiõpetus**

Õpetaja: **Toomas Jürgenstein** (toomas.jyrgenstein@htg.tartu.ee)

Suure enamuse maailma elanikest moodustavad inimesed, kes on seotud ühe või teise religiooniga. Usundiõpetuse kursused pakuvad võimalust tutvuda religioosse maailmaga, seal esinevate probleemide ja arengutega. Kursusi arvestatakse ka kooli õppekava läbimisel, kooliastme hindeks on vajalik vähemalt kahe kursuse läbimine.

Usundiõpetuses on kokku kolm kursust, **Usundiõpetus 1 (UÕ 1, maailma usundid)**, **Usundiõpetus 2 (UÕ 2, usundimaailma suured küsimused)** ja **Usundiõpetus 3 (UÕ 3, Eesti usuline maastik)**. Humanitaarsuunale sisalduvad vastavad kursused kooli õppekavas, loodus – ja reaalsuunale on tegemist vabaainetega, millest UÕ 1 toimub igal aastal, UÕ 2 ja UÕ 3 üle aasta. Kursusele on oodatud õpilased, kes tahavad laiendada oma silmaringi ning tunnevad huvi maailma mõjutavate nähtuste vastu. Kursustega võivad ühineda kõik õpilased reaal – ja loodussuunast. Oleks hea, kui UÕ 1 läbimine eelneb UÕ 2 või UÕ 3 valimisele.

Usundiõpetus 1 (Maailma usundid)

Kõige suuremaid religioone nimetatakse maailmausunditeks Teatud religiooni kuulumine toob kaasa ka vastavale usundile omased uskumused ja tavad. Antud kursuse põhisisuks ongi üldine tutvumine maailma suuremate usunditega. Tänapäeva globaliseerivas maailmas on ilmselt sellelaadsed teadmised hädavajalikud.

Lähemalt tutvutakse hinduismi, budismi, Hiina usundite, judaismi, kristluse ja islamiga, kuid puudutatakse ka mitmeid väiksemate usunditega seotud probleeme. Vastavate usundite kirjelduste kõrval ei puudu ka analüüs ja kriitilised küsimused. Olulisel kohal ongi ühised arutlused ja püüed erinevaid religioone mõista.

Õppematerjal

Õppematerjalideks õpetaja poolt loodud esitlused, mitmesugused tekstid ning filmikatked. Põhiõpikuks on Lasse Halme, Jarno Parviola jt «Usundid» (Koolibri 2010).

Hindamine

Hindamine toimub jooksva küsitlemise, perioodi kestel tehtud tööde ja arvestuste nädalal toimuva suulise vestluse alusel.

Usundiõpetus 2 (Usundimaailma suured küsimused)

Pärast üldist religioonidega tutvumist tekib võib-olla soov neid põhjalikumalt uurida ning tutvuda lähemat selle pärandiga, mis usundid on maailma ajalukku toonud. Väga paljud tänapäeva ühiskonda, kultuuri, teadust jne. puudutavad fundamentaalsed probleemid on alguse saanud religioonidest. Samas levivad nendel teemadel mitmed stereotüübid ja väärarusaamad, mida antud kursus püüab kummutada.

Analüüsitavad ja kriitilise vaatluse alla võetavad teemad on jagatud suurematesse plokkidesse nagu kogemus ja usk, ratsionaalsus ja usk, mõtestamine ja usk, elu ja usk, ilu ja usk. Kursuse jooksul toimub paljude religioonides oluliste teemade kriitiline analüüs, teatud väidete poolt ja vastu kõnelevate argumentide võrdlemine ning uute küsimuste püstitamine. Kõikide isiklike arvamusi ja seisukohti võetakse arvesse, kuid ka need allutatakse kriitilisele analüüsile.

Õppematerjal

Õppematerjalideks õpetaja poolt loodud esitlused, mitmesugused tekstid ning filmikatked. Põhiõpikuks on Toomas Jürgensteini ja Olga Schihalejevi «Usundimaailma suured küsimused» (Koolibri 2011).

Hindamine

Hindamine toimub jooksva küsitlemise, perioodi kestel tehtud tööde ning ettekannete ja arvestuste nädalal toimuva suulise vestluse alusel.

Usundiõpetus 3 (Eesti usuline maastik)

Ehkki Eesti on üheltpoolt maailma üks ilmalikumaid maid, kinnitab 70% elanikest siiski, et usuvad jumalat, vaimu või teatud kõrgemaid jõude. Elades Eestis on vajalik ning loomulik ülevaade siin juba sajandeid tegutsenud usulistest ühendustest, kuid samuti viimastel aastakümnetel Eestisse tulnud religioonidest ja spirituaalsetest kogukondadest, nende õpetusest ja praktikatest.

Tutvustatavad usulise rühmad on jagatud kolme ossa. Traditsiooniliste kirikute ja usuliste ühenduste all vaatame Eestimaal sajandeid tegutsenud religioone, Eestis kodunenud usuorganisatsioonide all siin rohkem kui viiskümmend aastat tegutsenud õhendusi ja uususkundite all Eestisse viimastel aastakümnetel tulnud uske. Võimalusel külastame erinevaid kirikuid ja ühendusi või kutsume nende esindajad kooli.

Õppematerjal

Õppematerjalideks õpetaja poolt loodud esitlused, mitmesugused tekstid ning filmikatked. Põhiõpikuks on Toomas Jürgensteini, Riina Ruudu ja Tiina-Erika Friedenthali «Kiriku ajalugu ja tänapäev» (Koolibri 1999) ning Ilmo Au ja Ringo Ringvee «Usulised ühendused Eestis» (Allika kirjastus, 2007).

Hindamine

Hindamine toimub jooksva küsitlemise, perioodi kestel tehtud ettekannete ja arvestuste nädalal toimuva suulise vestluse alusel.